



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 235/2015
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Β' ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ
Συνεδρίαση της 22^{ης} Οκτωβρίου 2015**

Σύνθεση

Πρόεδρος: Μιχαήλ Απέσσος, Πρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Χρυσάφουλα Αυγερινού, Μεταξία Ανδροβιτσάνεα, Ιωάννης – Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδροι του Ν.Σ.Κ
Ιωάννης Διονυσόπουλος, Στέφανος Δέτσης, Σπυριδών Παπαγιαννόπουλος, Κωνσταντίνος Γεωργιάκης, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Βασιλική Πανταζή, Αικατερίνη Γρηγορίου, Βασιλική Τύρου, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Δημήτρα Κεφάλα, Γεώργιος Ανδρέου, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ευστράτιος Συνοίκης, Ευαγγελία Σκαλτσά, Σταύρος Σπυρόπουλος, Βασίλειος Καραγεώργος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής : Γεώργιος Σπ. Ανδρέου, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθ.Πρωτ.Ερωτήματος: Φ.800 / 53 / 136005 / Σ.2436 / 15-10-2015 / Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (Υ.ΕΘ.Α.) / Γενική Διεύθυνση Οικονομικού Σχεδιασμού & Υποστήριξης (Γ.Δ.Ο.Σ.Υ.) / Διεύθυνση Οικονομικού (Δ.ΟΙ.) / Υπηρεσία Πληρωμών Εξοπλιστικών Προγραμμάτων, που υπογράφεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας .

Περίληψη Ερωτήματος : Αν η αναζήτηση από τον Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών πληροφοριών και στοιχείων, στο πλαίσιο διενεργούμενης προκαταρκτικής εξέτασης για τη διακρίβωση ενδεχόμενης τέλεσης αυτεπάγγελα διωκόμενων αξιόποινων πράξεων. αποτελεί κώλυμα για την καταβολή από πλευράς Ελληνικού Δημοσίου / Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της προκαταβολής, που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ενεργοποίηση της Διακρατικής Συμφωνίας LOA GR-P-GLI με την

Κυβέρνηση των Η.Π.Α. και που αφορά στο υποπρόγραμμα Εκσυγχρονισμού Μέσης Ζωής (EMZ) και Αναβάθμισης / Ολοκλήρωσης νέων Επιχειρησιακών Συστημάτων για την επιχειρησιακή εκμετάλλευση έως πέντε (5) αεροσκαφών P-3B του Πολεμικού Ναυτικού.

Επί του ως άνω Ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί ως ακολούθως.

I. Ιστορικό

Από τα στοιχεία, που έθεσε υπόψη μας η ερωτώσα Υπηρεσία, προκύπτουν τα κάτωθι πραγματικά περιστατικά:

α. Με την υπ' αριθμ. 6 Απόφαση της 8^{ης} / 13-10-2014 Συνεδρίασής του το Κυβερνητικό Συμβούλιο Εξωτερικών και Άμυνας 1) αποδέχθηκε ομόφωνα την εισήγηση του τότε Υπουργού Εθνικής Άμυνας και ενέκρινε: « α) Την μεμονωμένη ενεργοποίηση του υποπρογράμματος « Εκσυγχρονισμός Μέσης Ζωής - EMZ και Αναβάθμιση / Ολοκλήρωση νέων επιχειρησιακών συστημάτων για την επιχειρησιακή εκμετάλλευση έως πέντε (5) αεροσκαφών P-3B του Π.Ν.» κατά τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν.3976 / 2011 και του άρθρου 76 του Ν.3883 / 2010. β) Το τελικό κόστος του υποπρογράμματος, μαζί με την εν συνεχεία υποστήριξη, να καθοριστεί στο στάδιο των διαπραγματεύσεων, συναρτήσει του βαθμού ενσωμάτωσης / ολοκλήρωσης νέων αισθητήρων, καταβάλλοντας κάθε προσπάθεια για τη μέγιστη συμπίεση των τιμών κάτω από τα € 350.000.000, ή / και μέσω της επέκτασης του προγράμματος. Έτος έναρξης υποπρογράμματος το 2014. Χρονική διάρκεια προγράμματος δεκατρία (13) έτη, ήτοι έως επτά (7) έτη για την απόδοση του συνόλου των εκσυγχρονισμένων αεροσκαφών στην ενέργεια και επιπλέον έξι (6) έτη για την εν συνεχεία υποστήριξη, με έτος ολοκλήρωσης το 2027. Χρηματοδότηση του προγράμματος μέσω του ΚΑΕ 6912, ΕΦ 11-110 Γ.Δ.Ο.Σ.Υ. / Δ.ΟΙ. / ΥΠΕΠ. γ) Την υλοποίηση του υποπρογράμματος από τον κατασκευαστή και αρχή σχεδίασης (Original Equipment Manufacturer and Design Authority – OEM&DA) των αεροσκαφών P-3 Lockheed Martin Aeronautics μέσω διαδικασίας διακρατικής συμφωνίας (Foreign Military Sales – FMS) με την Κυβέρνηση των Η.Π.Α., στο πλαίσιο διαδικασιών Ν. 3978 / 11 άρθρο 17 παρ. θ, με εκτέλεση του συνόλου των εργασιών επί των αφων εγχώρια και με τη συμμετοχή κατάλληλα πιστοποιημένων ελληνικών εταιρειών υπό τον συντονισμό και ευθύνη της. δ) Την υλοποίηση σύμβασης εν συνεχεία υποστήριξης χρονικής διάρκειας έξι (6) ετών (έτη 2022-27) πριν την ολοκλήρωση των εργασιών EMZ των ΑΦΝΣ σε συνεργασία με το USN, Lockheed Martin και EAB A.E., για την τεχνολογική και μηχανολογική υποστήριξη των αφων P-3B του ΠΝ με χρηματοδότηση ύψους € 30.000.000 εκ των πιστώσεων της οροφής των € 350.000.000 από το εν λόγω υποπρόγραμμα και με τους δεσμευτικούς όρους που θα έχουν συμφωνηθεί στην αρχική σύμβαση του Υποπρογράμματος ».

β. Ακολούθως, με την με αριθμ.πρωτ. Φ 626.5 / 1 / 295612 / Σ.141 / 27-10-2014 Απόφασή του ο τότε Υπουργός Εθνικής Άμυνας (I) αποφάσισε την ενεργοποίηση κατά τις



διατάξεις του άρθρου 76 του Ν.3833/2010 και του άρθρου 1 παράγραφος 1 και 2 του Ν.3978/2011 του υποπρογράμματος « Εκσυγχρονισμός Μέσης Ζωής - ΕΜΖ και Αναβάθμιση / Ολοκλήρωση νέων επιχειρησιακών συστημάτων για την επιχειρησιακή εκμετάλλευση έως πέντε (5) αεροσκαφών ΑΦΝΣ Ρ-3Β του Π.Ν.», σύμφωνα με τη Γνωμοδότηση υπ' αριθμ.167 της 38^{ης} / 20-12-2013 Συνεδρίασης του Ανωτάτου Ναυτικού Συμβουλίου (Α.Ν.Σ.), (II) ενέκρινε την Εισηγήση με αρ. πρωτ. ΑΠ ΕΕΣ Φ.095 / 1 /13 / Σ.9655 / 24-12-2013 / Γ.Ε.Ν. / ΔΕΞ του Γ.Ε.Ν. για την εκτέλεση της σύμβασης του προεκτεθέντος υποπρογράμματος για τα ΑΦΝΣ του Π.Ν. κατά τις εξαιρέσεις του άρθρου 17 του Ν.3978/2011 μέσω Διακρατικής Συμφωνίας με τις Η.Π.Α. μετά από τη διενέργεια διαπραγματεύσεων με τον όρο της αμοιβαιότητας για τη σύνταξη των τεχνικο-οικονομικών όρων αυτής για την προμήθεια και την παροχή των υλικών και υπηρεσιών που θα αποσκοπούσαν στην υλοποίηση του αντικείμενου του παραπάνω υποπρογράμματος, σύμφωνα με την τεχνική προδιαγραφή του Παραρτήματος "Α" θέσας συγκεκριμένους όρους και περιορισμούς, μεταξύ των οποίων ήταν και ότι: « Αρμόδιος φορέας για την πληρωμή της Σύμβασης είναι η Γ.Δ.Ο.Σ.Υ., η οποία θα εκτελέσει την πληρωμή της Σύμβασης από πιστώσεις ΚΑΕ 6912 ΕΦ 11-110 Γ.Δ.Ο.Σ.Υ. / Δ.ΟΙ. / ΥΠΕΠ.» και (III) έδωσε εντολή στην Γ.Δ.Α.Ε.Ε. να προβεί στη διενέργεια, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ.2 του Ν.3978 / 2011, των απαιτούμενων για τη σύναψη της παραπάνω σύμβασης διαδικασιών σύμφωνα με τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές του Παραρτήματος «Α», που ήταν συνημμένο στην εν λόγω Υπουργική Απόφαση. Στα πλαίσια της προαναφερόμενης εντολής εξουσιοδότησε τον Γενικό Διευθυντή της Γ.Δ.Α.Ε.Ε. να συστήσει επιτροπή διεξαγωγής διαπραγματεύσεων για τον επακριβή καθορισμό των όρων και τη σύνταξη σχεδίου της συναφθισόμενης σύμβασης και όρισε ότι το Γ.Ε.Ν. θα προτείνει κατάλληλους εκπροσώπους για τη συγκρότηση της επιτροπής διαπραγματεύσεων.

Υ. Την 15-3-2015 ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας με την Απόφασή του με αρ.πρωτ. Φ.093 / 3735 / Σ.955 / 15-03-2015 / Υπουργείο Εθνικής Άμυνας / Γεν. Διεύθυνση Αμυντικών Εξοπλισμών & Επενδύσεων (Γ.Δ.Α.Ε.Ε.) / Διεύθυνση Αμυντικών Προγραμμάτων & Κυρίων Συμβάσεων (Δ.Α.Π.Κ.Σ.) / Τμήμα Εξοπλιστικών Προγραμμάτων & Συμβάσεων Π.Α. (Τ.Ε.Π.Σ.Π.Α.) ύστερα από τη σύνταξη – μεταξύ άλλων - του από 15-12-2014 Πρακτικού της Επιτροπής Διαπραγματεύσεων και Τεχνικο-Οικονομικής Αξιολόγησης Διακρατικής Συμφωνίας (LOA GR-P-GLI) και της με αριθμό 167 / 23-12-2014 Γνωμοδότησης της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής Προμηθειών (Κ.Γ.Ε.Π.) της Γ.Δ.Α.Ε.Ε. και έχοντας υπόψη – μεταξύ των άλλων - την από 02-01-2014 επιστολή LOR (Letter Of Request) του Γ.Ε.Ν. προς την αρμόδια αρχή της Κυβέρνησης των Η.Π.Α., με την οποία είχαν υποβληθεί οι (από ελληνικής πλευράς) προτεινόμενοι όροι διακρατικής συμφωνίας, την επιστολή USN / 4920 / Ser260G / 14U716 / 11-12-2014, με την οποία είχε υποβληθεί από την αρμόδια αρχή της Κυβέρνησης των Η.Π.Α. το κείμενο της LOA (Letter Of Offer & Acceptance) GR-P-GLI στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας προς αξιολόγηση, το από 15-12-2014 Πρακτικό της Επιτροπής Διαπραγματεύσεων, με το οποίο η εν λόγω Επιτροπή εισηγήθηκε ομόφωνα υπέρ της αποδοχής της LOA GR-P-GLI και υπέρ της περαιτέρω διαδικασίας υπογραφής της και την με αρ.πρωτ. Φ.093.1 / 1 / 214030 / Σ.11 / 12-03-2015 / ΥΠ.ΕΘ.Α. / Γ.Δ.Ο.Σ.Υ. / Δ.ΟΙ. Βεβαίωση Απόφασης Ανάληψης Υποχρέωσης (Α.Α.Υ.) τρέχοντος έτους, με την οποία εξασφαλίσθηκε η χρηματοδότηση της LOA GR-P-GLI, την με αριθμ. 1 Απόφαση του ΚΥ.Σ.Ε.Α. της 5^{ης} / 15-03-2015

Συνεδρίασής του, με την οποία ενέκρινε το κείμενο της LOA GR-P-GLI, ενέκρινε και κατακύρωσε το σχέδιο της LOA GR-P-GLI εντός του ποσού των 499,8 εκατομμυρίων δολαρίων Η.Π.Α.

δ. Στο σχέδιο της LOA GR-P-GLI προβλέπεται και η υποχρέωση καταβολής προκαταβολής (Initial Deposit) για την ενεργοποίηση της ως άνω Διακρατικής Συμφωνίας. Η εν λόγω καταβολή έπρεπε, σύμφωνα με το συμφωνημένο χρονοδιάγραμμα πληρωμών, να είχε πραγματοποιηθεί πριν από την 15-9-2015, πλην, όμως, αυτό δεν κατέστη δυνατό λόγω μη έγκαιρης εκταμίευσης εκ μέρους των ελληνικών αρχών του παραπάνω χρηματικού ποσού.

ε. Με το υπ' αριθμ. πρωτ. Φ.093 / 11507 / Σ.3278 / 11-8-2015 / Υπουργείο Εθνικής Άμυνας / Γ.Δ.Α.Ε.Ε. / Δ.Α.Π.Κ.Σ. / Τ.Ε.Π.Σ.Π.Α. έγγραφο εγκρίθηκε – ύστερα από την υπ' αριθμ. πρωτ. Ser 260G / 15U411 / 24 Jul 15 / Navy International Programms Office επιστολή των αμερικανικών αρχών – η παράταση κατάθεσης εκ μέρους των ελληνικών αρχών της αρχικής πληρωμής της LOA, (δηλαδή της καταβολής της προκαταβολής για την ενεργοποίηση της ως άνω Διακρατικής Συμφωνίας), μέχρι την 1-11-2015. Αν η καταβολή της προκαταβολής δεν πραγματοποιηθεί μέχρι την ως άνω ημεροχρονολογία, τότε η προσφορά των αμερικανικών αρχών για την LOA θα λήξει, με την επισήμανση, όμως, ότι, αν η LOA λήξει, το ναυτικό των Η.Π.Α. παραμένει διαθέσιμο να συζητήσει με το Πολεμικό Ναυτικό νέους τρόπους συνεργασίας για την κάλυψη των επιχειρησιακών αναγκών του.

στ. Και ενώ ήταν σε εξέλιξη οι ενέργειες εκταμίευσης του προαναφερόμενου χρηματικού ποσού από το αρμόδιο Τμήμα Σχέσεων με το Δημόσιο της Τράπεζας της Ελλάδος στο λογαριασμό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για την καταβολή της επίμαχης προκαταβολής, ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 1355 / 2015 / 5-10-2015 σχετικό έγγραφό του προς τον Γενικό Διευθυντή της Γ.Δ.Α.Ε.Ε., ζήτησε να του διαβιβασθούν διάφορα στοιχεία στο πλαίσιο της προκαταρκτικής εξέτασης που διενεργεί προς διακρίβωση ενδεχόμενης τέλεσης αυτεπάγγελα διωκόμενων αξιόποινων πράξεων κατά τη σύναψη και εκτέλεση της Διακρατικής Συμφωνίας LOA GR-P-GLI με την Κυβέρνηση των Η.Π.Α., που αφορά στο υποπρόγραμμα Εκσυγχρονισμού Μέσης Ζωής (EMZ) και Αναβάθμισης / Ολοκλήρωσης νέων Επιχειρησιακών Συστημάτων για την επιχειρησιακή εκμετάλλευση έως πέντε (5) αεροσκαφών P-3B του Π.Ν.

ζ. Μετά από το γεγονός αυτό υποβλήθηκε στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υ.ΕΘ.Α. την 16-10-2015 το νυν διερευνώμενο Ερώτημα.

II. Εφαρμοστές Διατάξεις

Α. Στον **Κώδικα Ποινικής Δικονομίας** ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

α. Άρθρο 31. 1. *Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών έχει δικαίωμα να ενεργεί: α) Προκαταρκτική εξέταση, για να κρίνει αν υπάρχει περίπτωση ποινικής δίωξης, β) προανάκριση, για να βεβαιωθεί αξιόποινη πράξη. Μπορεί ακόμα να παρευρίσκεται ο ίδιος ή ένας από τους αντεισαγγελείς που υπάγονται σ'αυτόν κατά την ενέργεια κάθε ανακριτικής πράξης και να ενημερώνεται οποτεδήποτε ως προς τα έγγραφα, που αφορούν την ανάκριση. 2. Η προκαταρκτική εξέταση ενεργείται σύμφωνα με τα άρθρα 240 και 241. Αν αυτή γίνεται ύστερα από μήνυση ή έγκληση κατά ορισμένου προσώπου ή αν κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασης αποδίδεται σε ορισμένο πρόσωπο η τέλεση αξιόποινης πράξης, το πρόσωπο αυτό καλείται πριν από σαράντα οκτώ ώρες για παροχή*



εξηγήσεων και εξετάζεται ανωμοτί. Έχει δικαίωμα να παρίσταται με συνήγορο, να αρνηθεί εν όλω ή εν μέρει την παροχή εξηγήσεων και να λάβει προθεσμία μέχρι σαράντα οκτώ ώρες για την παροχή τους, η οποία μπορεί να παραταθεί από εκείνον που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση. Επίσης έχει το δικαίωμα να ζητήσει να του χορηγηθούν αντίγραφα της δικογραφίας, να προτείνει μάρτυρες προς εξέταση και να προσαγάγει άλλα αποδεικτικά μέσα προς αντίκρουση των καταγγελομένων σε βάρος του. Τα ως άνω δικαιώματά του μπορεί να ασκήσει είτε αυτοπροσώπως είτε εκπροσωπούμενος από συνήγορο, που διορίζεται κατά το άρθρο 96 παρ.2, εκτός αν θεωρείται αναγκαία η αυτοπρόσωπη εμφάνισή του, κατά την κρίση εκείνου που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση. Αυτός που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση υποχρεούται να ενημέρωσει προηγουμένως τον εξεταζόμενο για τα παραπάνω δικαιώματά του. Οι διατάξεις του άρθρου 273 παρ.1 περιπτώσεις γ', δ' και ε' εφαρμόζονται αναλόγως. Προηγούμενη έγγραφη εξέταση του προσώπου αυτού που έγινε ενόρκως ή χωρίς τη δυνατότητα παράστασης με συνήγορο δε μπορεί να αποτελέσει μέρος της δικογραφίας, αλλά παραμένει στο αρχείο της εισαγγελίας. Εφόσον ο μηνυόμενος ή εγκαλούμενος ή εκείνος κατά του οποίου στρέφονται οι υποψίες κλητεύτηκε νόμιμα και δεν εμφανίστηκε, η προκαταρκτική εξέταση περατώνεται και χωρίς την εξέτασή του. (Η παρ. 2, η οποία είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 2 Ν.3160 /2003, ΦΕΚ Α' 165 / 30-6-2003, αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω με το άρθρο 5 Ν.3346 / 2005, ΦΕΚ Α' 140 / 17-6-2005). 3. Η προκαταρκτική εξέταση είναι συνοπτική και το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την κατά άρθρο 36 πληροφόρηση της αρμόδιας αρχής μέχρι την κίνηση ή όχι της ποινικής δίωξης δε μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί έως τρεις το πολύ μήνες ή, εφόσον η φύση της υπόθεσης ή της πράξης που πρέπει να διενεργηθεί το επιβάλλει, για εύλογο χρονικό διάστημα, με ειδικά αιτιολογημένη πράξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή εφετών κατά περίπτωση. (Η παρ.3 προστέθηκε με το άρθρο 2 Ν.3160 / 2003, ΦΕΚ Α' 165 / 30-6-2003 και αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 8 Ν.3904 /2010, ΦΕΚ Α' 218 / 23-12-2010).

β. Άρθρο 240. Ως προς τον τόπο και το χρόνο της ανάκρισης δεν υπάρχει κανένας περιορισμός δεν πρέπει όμως να γίνεται σε ακατάλληλο τόπο και χρόνο. Η ανάκριση μπορεί να γίνει και κατά τη διάρκεια της νύχτας και Κυριακές και γιορτές.

γ. Άρθρο 241. Η ανάκριση γίνεται πάντοτε εγγράφως και χωρίς δημοσιότητα, διενεργείται με την παρουσία δικαστικού γραμματέα ή δεύτερου ανακριτικού υπαλλήλου ή, αν δεν υπάρχουν αυτοί, με παρουσία δύο μαρτύρων που έχουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 150. Αν δεν είναι δυνατόν να βρεθούν τέτοιοι μάρτυρες, όποιος διενεργεί την ανάκριση είναι υποχρεωμένος να την ολοκληρώσει και μόνος του. Για κάθε ανακριτική πράξη συντάσσεται έκθεση σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους.

β. Περαιτέρω, στο **Ν.4022 / 2011** «Εκδίκαση πράξεων διαφθοράς Πολιτικών και Κρατικών Αξιωματούχων, υποθέσεων μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος και μείζονος Δημοσίου Συμφερόντος και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 219) ορίζονται, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα:

α. Άρθρο 1. Πεδίο εφαρμογής του νόμου. Οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται για..α)...β)...γ) Κακουργήματα ιδιαίτερα μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος ή μείζονος δημοσίου συμφέροντος, εφόσον υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του τριμελούς εφετείου, ο δε χαρακτηρισμός της υπόθεσης ως ιδιαίτερα μεγάλου κοινωνικού

ενδιαφέροντος ή μείζονος δημοσίου συμφερόντος γίνεται με πράξη από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

β. Άρθρο 2. Ποινική δίωξη – Ανάκριση. 1.α) Για τα, στο άρθρο 1, αναφερόμενα κακουργήματα ορίζεται στις Εισαγγελίες Αθηνών και Θεσσαλονίκης, Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς, με βαθμό αντεισαγγελέα εφετών, από εκείνους που υπηρετούν στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών και Θεσσαλονίκης αντίστοιχα. Η τοποθέτησή τους διενεργείται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Για τα αναφερόμενα στο άρθρο 1 κακουργήματα, εφόσον, πριν τη δημοσίευση του παρόντος έχει παραγγελθεί από τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος η διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, η οποία εκκρεμεί, μπορεί ο τελευταίος να ολοκληρώσει την προκαταρκτική εξέταση κατά τα οριζόμενα ανωτέρω. (Το τρίτο εδάφιο της παρ.1 προστέθηκε με το άρθρο 8 παρ.1.δ Ν.4205 / 2013, ΦΕΚ Α' 242 / 6-11-2013)...Σε κάθε περίπτωση, η προκαταρκτική εξέταση που διενεργείται για τα ως άνω εγκλήματα ολοκληρώνεται μέσα σε προθεσμία δύο μηνών. β) Όπου στο Ν:4022 / 2011 ορίζεται «Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών», νοείται ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς και οι συνεπικουρούντες αυτόν εισαγγελείς ή αντεισαγγελείς. (Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 76 Ν.4139 / 2013, ΦΕΚ Α' 74 / 20-3-2013).

III. Ανάλυση – Ερμηνεία εφαρμοστέων διατάξεων

α. Από το σύνολο των παραπάνω διατάξεων προκύπτει ότι η προκαταρκτική εξέταση, μετά αλληπάλληλες νομοθετικές τροποποιήσεις των ετών 2003, 2005 και 2010 και, όπως διαμορφώθηκε με το νέο Ν.4055 / 2012, καταστάσα μάλιστα υποχρεωτική επί κακουργημάτων για να κινηθεί ποινική δίωξη, αναβαθμίστηκε και ενεργείται πριν ασκηθεί ποινική δίωξη, όπως και η ανάκριση, σύμφωνα με τα άρθρα 240, 241 και 178 του ΚΠΔ, αποσκοπεί δε στη διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων για να ασκηθεί ή όχι ποινική δίωξη. Ποινική δίωξη ασκείται μόνο αν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις τέλεσης του εγκλήματος. Προανάκριση και προκαταρκτική εξέταση, από πλευράς τρόπου ενέργειας και σκοπού, ταυτίζονται πλέον. Στην προανάκριση υπάρχουν κατηγορούμενοι, ενώ στην προκαταρκτική εξέταση υπάρχουν ύποπτοι, οι οποίοι καλούνται να δώσουν κάποιες εξηγήσεις. Έχουν, όμως, τη δυνατότητα ακόμα και να αρνηθούν την παροχή των αιτουμένων εξηγήσεων, έχουν δε όλα τα δικαιώματα των κατηγορουμένων, όπως να παρίστανται με δικηγόρο ή να εκπροσωπούνται από συνήγορο, να λαμβάνουν αντίγραφο της μήνυσης ή εγκλησης και όλων των εγγράφων της δικογραφίας, το δικαίωμα παροχής 48ωρης προπαρασκευαστικής προθεσμίας με δυνατότητα παράτασης, δικαίωμα πρότασης μαρτύρων κ.λπ. Κατά τη διενέργεια της προκαταρκτικής εξέτασης, η οποία πλέον έχει δικαιοδοτικό και όχι διοικητικό χαρακτήρα, ο ενεργών αυτήν, εισαγγελέας ή ανακριτικός υπάλληλος, μετά από έγγραφη παραγγελία του εισαγγελέα, δύναται να προσφύγει σε όλα τα κατά το άρθρο 178 και 253 ΚΠΔ αποδεικτικά μέσα και σε όλες τις από τον ΚΠΔ προβλεπόμενες ανακριτικές πράξεις, όπως είναι π.χ. έρευνες και κατασχέσεις (και άρσης κατάσχεσης), πραγματογνωμοσύνη, διαβίβαση αιτημάτων δικαστικής συνδρομής κ.λπ., εκτός από εκείνες που δε συμβιβάζονται με τη φύση της προκαταρκτικής εξέτασης, όπως είναι η σύλληψη του υπόπτου και η λήψη απολογίας. Περαιτέρω, παρά τον παραπάνω νέο αναβαθμισμένο χαρακτήρα της προκαταρκτικής εξέτασης, της κατάργησης πλέον της μυστικότητας της προκαταρκτικής εξέτασης, με την παροχή όλων των δικαιωμάτων στον ύποπτο από όλες τις παραπάνω αναφερθείσες διατάξεις, που προβλέπουν τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, προκύπτει, τόσο από τη σαφή γραμματική διατύπωση των



διατάξεων αυτών, όπως διαμορφώθηκαν με τον νέο Ν.4055 / 2012 (άρθρα 47,108,204 και 307 του ΚΠΔ), όσο και από το πνεύμα του νομοθέτη, ότι η προκαταρκτική εξέταση είναι συνοπτική και το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την κατά το άρθρο 36 πληροφόρηση της αρμόδιας αρχής μέχρι την κίνηση ή όχι της ποινικής δίωξης, δε μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες, ήτοι περατούται σε σύντομο χρονικό διάστημα. Κατά τη διενέργεια της προκαταρκτικής εξέτασης απλά καλείται προς εξέταση ένα ύποπτο πρόσωπο (βλ. και Α.Παπαδαμάκη. Προκαταρκτική εξέταση – Προανάκριση: Μορφές και όρια της ερευνητικής δραστηριότητας. Ποιν. Δσνη 2008, σελ.337 και επομ. – Θ.Δαλακούρα. Προκαταρκτική εξέταση : Όψεις ενός δυναμικού θεσμού μετά τη διαμόρφωσή του με τις ρυθμίσεις των Νόμων 3160 / 2003 και 3346 / 2005. Ποιν. Δσνη 2007, σελ. 1326 και επομ. – Χ.Σεβαστίδη. Τροποποιήσεις του Ν.3160 / 2003 στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Εκδ.2004, σελ.12 και επομ.), ο οποίος δίδει απλά έγγραφες εξηγήσεις στον διενεργούντα αυτήν (δηλ. την προκαταρκτική εξέταση) και ο οποίος δεν καθίσταται κατηγορούμενος, διότι στην προκαταρκτική εξέταση δεν υπάρχει κατηγορούμενος (βλ. και Α.Παπαδαμάκη, όπου ανωτέρω, σελ.338 και 342 – Θ.Δαλακούρα, όπου ανωτέρω, σελ.1327 – Χ.Σεβαστίδη, όπου ανωτέρω, σελ.14), αν δεν προκύψουν επαρκείς προς τούτο ενδείξεις. Αν δεν προκύψουν ενδείξεις τέτοιου είδους, τότε η υπόθεση τίθεται στο αρχείο (βλ. Θ.Δαλακούρα, όπου ανωτέρω, σελ.1327). Με τη διενέργεια της προκαταρκτικής εξέτασης ο νομοθέτης στοχεύει α) στην σε σύντομο χρόνο εκκαθάριση της ποινικής διαφοράς, β) στην αποφυγή άσκοπων ποινικών διώξεων, που υπερφορτώνουν την ποινική διαδικασία, και γ) στην προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της προσωπικότητας του κάθε μνηυόμενου πολίτη (περί όλων των ανωτέρω Ad hoc ΑΠ [ΠΟΙΝ] 1575 / 2012 ιστοσ. ΝΟΜΟΣ 610900 – Εγκ. Εισαγγ. ΑΠ 1 / 2009 ιστοσ. ΝΟΜΟΣ 525760). Σκοπός, δηλαδή, της προκαταρκτικής εξέτασης – μετά τις προεκτεθείσες νομοθετικές μεταβολές – δεν είναι πλέον η ανεύρεση στοιχείων, με τα οποία να πιθανολογείται, έστω και κατ' ελάχιστο, η τέλεση ενός αδικήματος, αλλά η συλλογή στοιχείων, με τα οποία θα συγκροτείται η έννοια των επαρκών ενδείξεων, που αποτελούν την προϋπόθεση για την άσκηση ποινικής δίωξης (Εγκ. Εισαγγ. ΑΠ 1 / 2009, όπου ανωτέρω).

β. Περαιτέρω, για τις παραβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του Ν.4022 / 2011, απαιτείται να υπάρχει κατηγορούμενος και αξιόποινη πράξη, την οποία φέρεται ότι έχει τελέσει και στην οποία αναφέρεται η ποινική δίωξη, που έχει ασκηθεί (βλ. Εγκ. Εισαγγ. ΑΠ 11 / 2013 ιστοσ. ΝΟΜΟΣ 635883).

IV. Υπαγωγή.

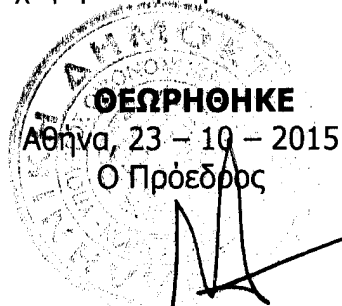
Στην προκειμένη περίπτωση, κατ' αρχάς επισημαίνεται ότι με το έγγραφό του με αρ. πρωτ. 1355 / 2015 / 5-10-2015 ο Εισαγγελέας Εγκλημάτων Διαφθοράς ζήτησε από τον Γενικό Διευθυντή της Γ.Δ.Α.Ε.Ε. συγκεκριμένα στοιχεία στα πλαίσια διενεργούμενης από τον ίδιο προκαταρκτικής εξέτασης προς διακρίβωση ενδεχόμενης (και όχι βέβαιης) τέλεσης αυτεπάγγελτα διωκόμενων αξιόποινων πράξεων, που έχουν σχέση με τη σύναψη και την εκτέλεση της Διακρατικής Συμφωνίας LOA GR-P-GLI. Δηλαδή είναι απόλυτα βέβαιο ότι στο παρόν χρονικό σημείο ούτε έχει διαπιστωθεί η τέλεση κάποιας αξιόποινης πράξης ούτε κατηγορούμενος υπάρχει. Ο αρμόδιος Εισαγγελέας απλά διενεργεί προκαταρκτική εξέταση, προκειμένου να συλλέξει στοιχεία, με τα οποία θα κρίνει αν συγκροτείται η έννοια των επαρκών ενδείξεων. Τα στοιχεία αυτά δεν έχουν μέχρι στιγμής ούτε καν συλλεγεί, αλλά αποτελούν την απαραίτητη προϋπόθεση για την ενδεχόμενη

άσκηση, στη συνέχεια, ποινικής δίωξης. Κατά το στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης δεν υπάρχουν κατηγορούμενοι, (δεδομένου ότι την ιδιότητα του κατηγορουμένου την αποκτά κάποιος μόνο μετά την άσκηση σε βάρος του ποινικής δίωξης), αλλά μόνο ύποπτοι, που καλούνται για να δώσουν εξηγήσεις στον ενεργούντα την προκαταρκτική εξέταση.

Ενόψει, λοιπόν, του ότι ούτε η τέλεση κάποιας αξιόποινης πράξης έχει διαπιστωθεί ούτε κάποια ποινική δίωξη έχει ασκηθεί, που να σχετίζεται με τη σύναψη και την εκτέλεση της Διακρατικής Συμφωνίας LOA GR-P-GLI, η εν λόγω Συμφωνία εξακολουθεί να ισχύει, ως έχει, ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις εκάστου συμβαλλόμενου μέρους δεσμεύουσα αντίστοιχα τα συμβληθέντα μέρη, σύμφωνα με την αρχή που ισχύει επί των συμβάσεων *pacta sunt servanda* (δηλαδή τα συμφωνηθέντα πρέπει να τηρούνται) (Α.Γεωργιάδη - Μ.Σταθόπουλου. Κατ' άρθρο ερμηνεία ΑΚ. Τόμος Β'. Εκδ.1979, σελ.288 παρ. 3).

IV. Συμπέρασμα.

Κατά συνέπεια λόγου προς τα προαναλυθέντα, η Β' Τακτική Ολομέλεια του Ν.Σ.Κ. ομόφωνα γνωμοδοτεί ότι η αναζήτηση από τον Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών πληροφοριών και στοιχείων, στο πλαίσιο διενεργούμενης προκαταρκτικής εξέτασης για τη διακρίβωση ενδεχόμενης τέλεσης αυτεπάγγελτα διωκόμενων αξιόποινων πράξεων κατά τη σύναψη και εκτέλεση της Διακρατικής Συμφωνίας LOA GR-P-GLI με την Κυβέρνηση των Η.Π.Α., δεν αποτελεί κατά νόμο κώλυμα για την καταβολή από πλευράς Ελληνικού Δημοσίου / Υπουργείου Εθνικής Άμυνας της προκαταβολής, που αποτελεί την απαραίτητη προϋπόθεση για την ενεργοποίηση της ως άνω Διακρατικής Συμφωνίας, που αφορά στο υποπρόγραμμα Εκσυγχρονισμού Μέσης Ζωής (EMZ) και Αναβάθμισης / Ολοκλήρωσης νέων Επιχειρησιακών Συστημάτων για την επιχειρησιακή εκμετάλλευση έως πέντε (5) αεροσκαφών P-3B του Πολεμικού Ναυτικού.



ΜΙΧΑΗΛ ΑΠΕΣΣΟΣ
Πρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΠ. ΑΝΔΡΕΟΥ
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους